

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik XII-XIII. št. 52

E-mail: kredarica@teamnet.rs

Novi Sad, oktober-december 2013

Novoletni angelčki

Avtorji: mlajša skupina otrok dopolnilnega pouka slovenščine z mentorico **Rut Zlobec**

Obiskali so nas visoki gostje
str. 2

Predstavitev Kredaričine knjige
Čas in ljudje – Slovenci v Novem Sadu
v Sloveniji
str. 3

Jubilejni letni koncert društva
- X. Koncert slovenskih pesmi in
poezije
str. 6

Gostovanje:
Komorni zbor Vita iz Lendave v
slavnostni dvorani
mestne hiše navdušil
novosadsko publiko
str. 11

Intervju:
Đorđe Veselinov in družina
str. 13

Udeležili smo se
str. 15

Šola dopolnilnega pouka
slovenščine
str. 17

Božična maša tradicionalno
z nadškofom Stanislavom
Hočevarjem in z našim zborom
str. 22

Znani Slovenci:
Boris Pahor
str. 22

SREČANJE PREDSTAVNIKOV DS KREDARICA IZ NOVEGA SADA S PREDSEDNICO VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ALENKO BRATUŠEK V AMBASADI REPUBLIKE SLOVENIJE V BEOGRADU

V torek 1. oktobra 2013 sta predsednik Ivan Zavrtanik in predsednica Upravnega odbora DS Kredarica Elza Ajduković bila na sprejemu v Ambasadi Republike Slovenije v Beogradu, ki je bil organiziran s predsednico Vlade Republike Slovenije Alenko Bratušek in ministrom za zunanje zadeve Republike Slovenije Karlom Erjavcem ter ostalimi ministri, ki so bili na visokem politično-gospodarskem obisku tudi pri Vladi Republike Srbije.

Predsednica Vlade Alenka Bratušek je v organizaciji Ambasade Slovenije in veleposlanika Franca Buta sprejela predstavnike vseh društev Slovencev iz Srbije ter tudi učiteljici dopolnilnega pouka slovenskega jezika, ki sta na službovanju iz Slovenije. Z vsakim društvom oz. s predstavniki društev se je osebno pogovarjala in jo je tudi zanimalo ali smo zadovoljni s sodelovanjem in podporo matične Slovenije oz. njenimi uradnimi predstavniki pa tudi kakšne težave imamo pri delovanju pa kaj bi se dalo še izboljšati.

Ivan Zavrtanik in Elza Ajduković sta premierki Alenki Bratušek na kratko opisala delovanje DS Kredarice, prvega in najstarejšega ter tudi najaktivnejšega društva Slovencev v Srbiji. Edina sta tudi prinesla pisni material DS Kredarica iz Novega Sada in izkoristila priložnost da ji podarita knjigo Čas in ljudje – Slovenci v Novem Sadu, ki jo je DS Kredarica izdalo maja letos ter biltene ki jih izdaja društvo. Alenka Bratušek je bila prijetno presenečena pa smo ji tudi opisali o čem govori knjiga in kdo vse je pri knjigi sodeloval oziroma jo finančno podprl.

Po uradnem pogovoru s premierko Alenko Bratušek smo se pogovarjali tudi z ostalimi ministri, ki so bili v njenem spremstvu ter mi smo jih povabili, da nas obiščejo tudi v Novem Sadu.

Kasneje smo vsi iz vseh društev v Srbiji ter učiteljici dali tudi intervju za RTV Slovenija, kjer so nas spraševali o sodelovanju med seboj, sodelovanju v regionu in z matično domovino Slovenijo. Mi iz DS Kredarica smo poudarili, da je pomembno, da delovanje deluje med društvi in z matično domovino v obeh smereh saj se tako krepi slovenska identiteta ne samo izven Slovenije ampak tudi v sami državi in da se naše društvo nenehno trudi, da s svojim delovanjem čimbolj doprinese temu cilju.

Posebej smo pa še dodali, da smo zelo počaščeni, da smo bili povabljeni na sprejem na tako visoki ravni za kar smo hvaležni

vsem, ki so nam omogočili, da lahko osebno iznesemo svoje izkušnje vodilnim predstavnikom Republike Slovenije, ki so prvič po osamosvojitvi v tako visoki sestavi obiskali Republiko Srbijo in imeli čas, da se sestanejo z nami.

Na govoru, ki sta ga imela predsednica Vlade RSlovenije Alenka Bratušek in minister za zunanje zadeve Karl Erjavec sta med ostalim tudi rekla, da se bosta obe državi trudili da pobiljšata sodelovanje na vseh področjih in omogočita obema narodoma da lahko njuni državljani, ki živijo izven svoje domovine v obeh državah uresničujejo svoje pravice do svoje kulture in jezika.

Elza Ajduković

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

OBISK

MINISTRSTVA ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT REPUBLIKE SLOVENIJE IN ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO

V petek 25. oktobra 2013 sta bili v DS Kredarica na obisku pri dopolnilnem pouku slovenskega jezika, ki ga opravlja učiteljica Rut Zlobec, visoki predstavniki iz Slovenije: iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije, Tatjana Jurkovič, sekretarka službe za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve in iz Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Eva Jurman, višja svetovalka na področju dela-mednarodno sodelovanje. Omenjeno ministrstvo in zavod sofinancirata dopolnilni pouk slovenskega jezika in vsestransko strokovno pomagata pouk slovenščine v izseljenstvu.

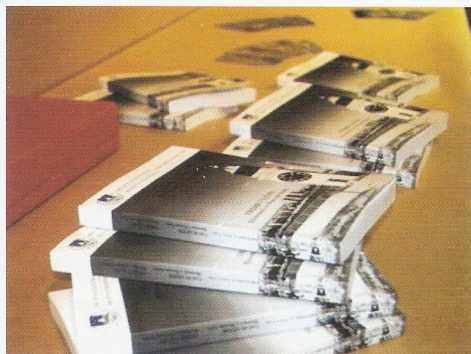
Razen sestanka s starši otrok, ki obiskujejo dopolnilni pouk in njihovo učiteljico Rut Zlobec, ki je z uradnima predstavnicama imela sestanek o potekanju pouka in vprašanji glede pouka, so jo sprejeli tudi predstavniki DS Kredarica iz Novega Sada, ki tudi organizira pouk v svojih prostorih.

Na sestanku s starši je bilo govora o zadevah glede pouka, poletne šole in prisotnosti pri pouku, možnostih o nadaljevanju izobraževanja v Sloveniji in razna vprašanja, ki so jih postavljali starši.

S predstavniki vodstva DS Kredarica predsednikom Ivanom Zavrtanikom in predsednici Upravnega odbora Elzo Ajduković pa sta se pogovarjali o društvu, o raznih zadevah v zvezi s poukom, o prostorih kjer se odvija pouk in o težavah, ki jih ima društvo, da uresniči vse naloge, ki jih načrtuje skozi delovanje.

Visoki gostji iz Slovenije so tudi popeljali na kratek ogled mesta in se jima iskreno zahvalili za vse, kar je društvo deležno od matične domovine Slovenije, ki skozi svoje uradne službe in predstavnike daje za negovanje slovenske kulture in jezika za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Elza Ajduković

PREDSTAVITEV KNJIGE

ČAS IN LJUDJE - SLOVENCI V NOVEM SADU

V SLOVENSKI IZSELJENSKI MATICI V LJUBLJANI

IN V KNJIŽNICI MIRANA JARCA V NOVEM MESTU

DS Kredarica iz Novega Sada, oz. njegovi predstavniki, so se od 18. do 20. decembra 2013 mudili v Sloveniji, da bi svojim rojakom v matični domovini predstavili knjigo *Čas in ljudje - Slovenci v Novem Sadu*, ki predstavlja zbirko intervjujev z najbolj aktivnimi člani društva in ki jo je društvo izdalo letos ter v Srbiji predstavilo maja meseca v okviru svoje tridnevne manifestacije Dnevi slovenske kulture. Potovanja so se udeležili člani društva, ki so delali na izdaji knjige in so v njej tudi predstavljeni skozi intervjuje: predsednica Upravnega odbora društva Elza Ajduković (prevajalka v obeh jezikih), intervjuvarka Marija Lovrić, člani glasbenega ansambla DS Kredarica Milan Bireš, Helena Bireš in Vladimir Juzbašić ter Silva Martinec, sekretarka društva, ki je tudi prevajala besedila za knjigo v obeh jezikih, bila glavna urednica in tehnična urednica knjige, napisala uvodno besedo, zbrala vsa besedila, naredila idejo za grafični videz knjige in vsa besedila opremila z opombami in dokumenti, ki podrobno razlagajo pojme ali dogodke, ki se omenjajo v pričevanjih ter bila tudi pobudnica in realizatorka celotnega projekta.

Izdajo knjige je finančno podprl Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, predstavitev v Sloveniji pa je organiziralo Združenje Slovenska izseljenska matica, kar ni slučajno glede na to, da je ravno SIM pred dvajsetimi leti s tedanjim tajnikom Janezom Rogljem, bila idejni tvorec ustanovitve prvega društva Slovencev v tedanji ZR Jugoslaviji - DS Kredarica.

Prva predstavitev 19. decembra se je odvijala v novoletno okrašenih prostorih Slovenske izseljenske matice v Ljubljani, kjer je fotograf Ciril Velkovrh v čast našega društva in predstavitve knjige razstavil svoje umetniške fotografije Triglavskega doma na Kredarici ter dodatno obogatil dogodek. Na promociji so se zbrali ugledniki iz javnega življenja in vsi, ki so ožje povezani in ki sodelujejo s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter z našim društvom, med ostalimi dr. Zvone Žigon iz Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Tatjana Jurković iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije - Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve, mag. Metka Lokar, ki je kot raziskovalka na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije Znanstveno raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti napisala recenzijo za knjigo, trenutno profesorica slovenščine v Pekingu na Kitajskem, podpredsednica Društva knjižničarjev Slovenije Tilka Jamnik (vse so bile gostje našega

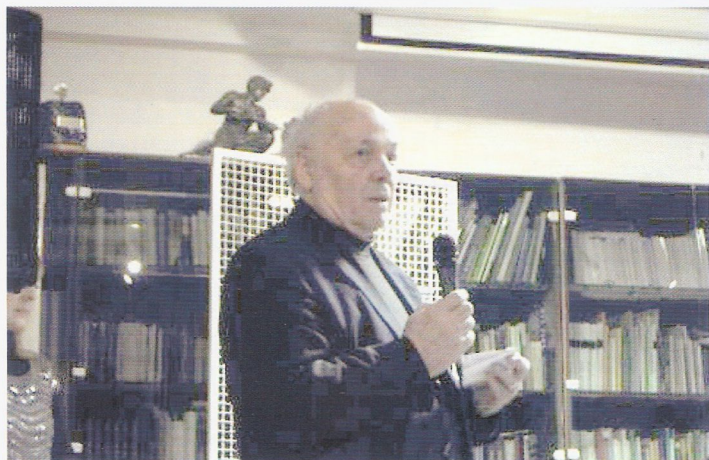
društva v Novem Sadu tekom leta 2012 in 2013), dolgoletni tajnik Slovenske izseljenske matice, sedaj upokojenec, Janez Rogelj, Darko Mijatović iz vodstva Društva Slovencev Triglav iz Banja Luke (BiH) in predsednik združenja Evropa zdaj ter mnogi drugi.

Razen njih so predstavitvi knjige prisostvovali tudi svojci in prijatelji naših članov, ki živijo v Sloveniji in se vsakega gostovanja našega društva radi udeležijo.

Na predstavitvi je bil prisoten tudi novinar Prvega programa Radio Slovenija Toni Laternar, ki je samo predstavitev in predhodne intervjuje s ključnimi osebami, ki so delale na knjigi kasneje tudi posredoval v radijski oddaji Slovincem po svetu (Radio Slovenija 1) ter v oddaji o kulturi na Radio Slovenija 3 (Ars radio). Dogodek je za Radio Veseljak spremljala novinarka Edita Žugelj, ki je tudi vodila predstavitev knjige in ki je z Elzo Ajduković, Silvo Martinec in Marijo Lovrić poskušala prisotnim približati ne samo vsebino knjige, ampak tudi vse kar je predhodilo nastanku knjige, to pa je vsekakor ustanovitev prvega društva Slovencev v Srbiji, ki je dolgo bilo edino, o čemer člani ustanovitelji tudi govorijo v knjigi.

Prisotne je najprej pozdravil in nagovoril predsednik SIM Sergij Pelhan nato pa mag. Metka Lokar ter sekretarka DS Kredarica in urednica knjige Silva Martinec, ki se je obenem tudi zahvalila vsem, ki so pomagali izdajo in predstavitev knjige v obeh državah in sicer Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za posluh, ki ga je imel, ter finančno podprl projekt, kot tudi domačinom, posebej pa Vesni Vukšinič-Zmaić, glavni sekretarki SIM, ki je direktno organizirala predstavitev knjige v Sloveniji oz. v Ljubljani in Novem mestu.

Sergij Pelhan

Mag. Metka Lokar

Edita Žugelj

Marija Lovrić, Silva Martinec in Elza Ajduković

Sogovornike v predstavitvi so spremljali tudi člani igralnega ansambla DS Kredarica, tokrat njih trije in sicer Milan Bireš, vodja ansambla-kitara in vokal, Vladimir Juzbašić-harmonika in Helena Bireš-vokal, ki so s svojimi glasbenimi točkami popestrili dogodek. Kot uvod v program je publika lahko poslušala uglasbljene verze Prešernove O Vrba, kasneje nekaj kitic z vojvodinskim melosom, na koncu pa Avsenikovo Slovenija, odkod lepote tvoje. Dogodek se je končal ob prigrizku in v prijetnem pogovoru in druženjem vseh prisotnih.

Vladimir Juzbašić, Helena Bireš in Milan Bireš

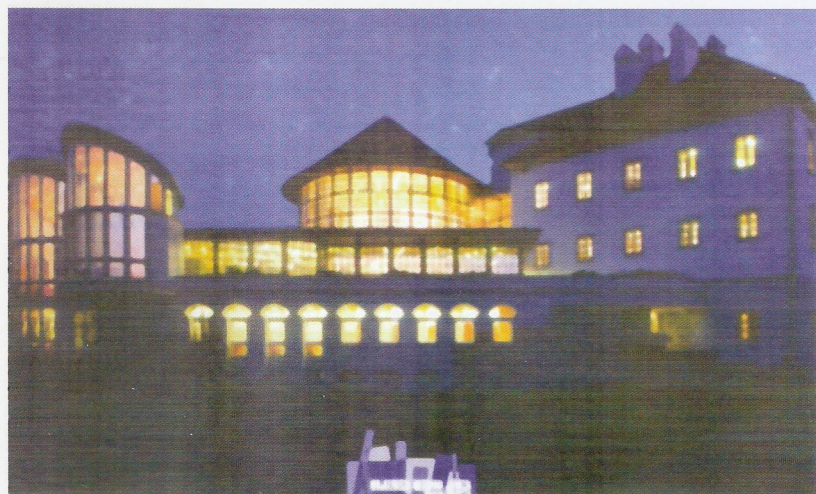

Mag. Metka Lokar, Vesna Vukšinič-Zmaić in dr. Zvone Žigon

Naslednji dan, 20. decembra se je predstavitev knjige ponovila tudi v knjižnici Miran Jarc v Novem mestu, ki jo je organizirala uprava knjižnice skupaj s Slovensko izseljensko matico.

Tudi v Novem mestu so razen članov društva, ki so knjigo in delovanje DS Kredarica predstavili novomeški kulturni javnosti in glasbenega programa članov glasbenega ansambla, prisotni ugledniki govorili o pomembnosti negovanja slovenske kulture izven matične domovine in zaključili, da je slovensko izseljenstvo in njihova zavednost lahko vzor tudi vsem, ki živijo v Sloveniji. Veselilo nas je, da je tudi na tej predstavitvi bila prisotna Vesna Vukšinič-Zmaič iz SIM, mag. Metka Lokar, ki je nagovorila prisotne kot tudi naša učiteljica Rut Zlobec, ki je bila lektorica in strokovna svetovalka za slovenski jezik ob izdaji knjige, tudi napisala recenzijo ter ob tej priložnosti pozdravila in nagovorila prisotne. Veseli smo bili tudi prisostva Barbare Goršič, bivše

učiteljice slovenščine, ki je pri našem društvu poučevala tri leta in ki je prišla, da nas pozdravi in se udeleži dogodka, kot tudi prisostva Branke Bukovec iz novomeškega Društva za razvijanje prostovoljnega dela ter Darka Mijatovića iz Banja Luke.

Po končani promociji nas je Branka Bukovec vse popeljala na večerjo ob kateri smo se pogovarjali o načrtih, ki bi jih lahko skupaj realizirali v prihodnosti ter se takoj dogovorili o konkretnih projektih za naslednje leto 2014. Seveda se je večer končal z druženjem, petjem in plesom ob glasbi, ki sta jo nam podarili Milan Bireš in Vladimir Juzbašić do poznih nočnih ur.

Gostovanje v Sloveniji je bilo zelo plodotvorno in uspešno. Po končanih predstavitev in v Ljubljani in v Novem mestu smo omenjene izvede knjige Čas in ljudje-Slovenci v Novem Sadu, ki smo jih prinesli s seboj, tudi podarili vsem prisotnim gostom. Slovenske rojake smo navdušili s svojim entuziazmom, ko smo predstavljali naše delovanje, ki ga je zaokrožila omenjena publikacija edina te vrste v Srbiji v slovenskem jeziku in s tem skozi pričevanja naših najbolj aktivnih članov tudi obdelali prvih uradnih 17 let, neuradnih pa več kot 20 let obstoja društva Slovencev v Novem Sadu obenem se pa tudi zapisali v mlajšo zgodovino življenja Slovencev v bivši skupni državi Jugoslaviji v času osamosvojitve Slovenije. Po branju nekaj čustvenih odlomkov iz knjige pa niso manjkale tudi solze prisotnih.

V prostem času smo obiskali tudi NUK (Narodna in univerzitetna knjižnica) s katero že leta imamo dobro sodelovanje, saj jim redno pošiljamo naše publikacije, kjer so nas prisrčno sprejeli ter smo tudi njim podarili izvede naše knjige, potem smo pa naše člane, ki so bili prvič v Ljubljani popeljali na ogled mesta in ogled najbolj znanih arhitekturnih, kulturnih in zgodovinskih znamenitosti.

**Elza Ajduković in
Silva Martinec**
Foto: SIM

JUBILEJNI X. KONCERT SLOVENSkih PESMI IN POEZIJE

X. Koncert slovenskih pesmi in poezije, znan še kot "novembrski letni koncert društva Kredarica", je tradicionalno potekal v času, ko se približujemo koncu leta, tokrat 14. novembra, kot vedno v novosadski najbolj prestižni koncertni dvorani sinagoge.

Na dveurnem koncertu, ki je tudi to leto navdušil vse zbrane, sta bila prisotna posebna visoka povabljenca in sicer dr. Boris Jesih, državni sekretar iz Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Aleš Selan, višji svetovalec iz Urada. Dogodka sta se udeležila tudi namestnik veleposlanika Milan Predan in Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Srbiji, pristojen za Vojvodino.

Tudi tokrat se je koncerta udeležilo ogromno pripadnikov slovenske skupnosti, kot tudi drugih ljubiteljev slovenske glasbe in poezije, ki so kot vsako leto, napolnili sinagogo in sicer predstavniki društev Slovencev v Srbiji, predstavniki drugih nacionalnih skupin v Novem Sadu, kulturni in prosvetni delavci, veliko število prijateljev društva ter mediji, ki so napovedovali in spremljali dogodek, v celoti ga je pa prenašala in posnela novosadska TV Kanal 9, v okviru večletnega skupnega projekta z DS Kredarica Enega rodu smo.

Kot vedno so se na koncertu predstavili številni glasbeni izvajalci in recitatorji. Nastopili so zbori in recitatorji slovenskih društev iz Rume, Zrenjanina, Subotice in Beograda ter recitatorji, od najmlajših do najstarejših, zbor, moška pevka skupina in glasbeni ansambel gostitelja DS Kredarica iz Novega Sada. Dogodek je s svojim nastopom popestril posebni gost – zbor Jelačić Hrvaškega kulturno-prosvetnega društva Jelačić.

Program je dvojezično (v slovenščini in srbsčini) vodila sekretarka društva Silva Martinec, ki je na začetku večera prisotnim Slovenkam in Slovencem ter vsem prijateljem v imenu društva in v svojem imenu zaželela dobrodošlico na tradicionalni, to leto jubilejni X. Koncert slovenskih pesmi in poezije ter posebej še pozdravila omenjene visoke povabljenke: dr. Borisa Jesiha, Aleša Selana, Milana Predana in Rajka Marića ter predsednike oz. predstavnike društev Slovencev iz Rume, Zrenjanina, Subotice, Vrška in Beograda, posebne goste in prijatelje iz Hrvaškega kulturno-prosvetnega društva Jelačić iz Petrovaradina ter njihovega predsednika Petra Pifata in vse udeležence, ki so s svojimi nastopi popestrili program ter nadaljevala z besedami:

"Dragi prijatelji,

nocoj smo se zbrali že desetič ob slovenski pesmi in poeziji, kar je sočasno tudi letni koncert Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada s katerim mi in naši prijatelji obeležujemo uspešno leto, ki počasi ostaja za nami. Že deset let ta dogodek združuje številne izvajalce in obiskovalce iz

Slovenije in Srbije ter gradi mostove kulture med dvema državama. Tako bo tudi nocoj.

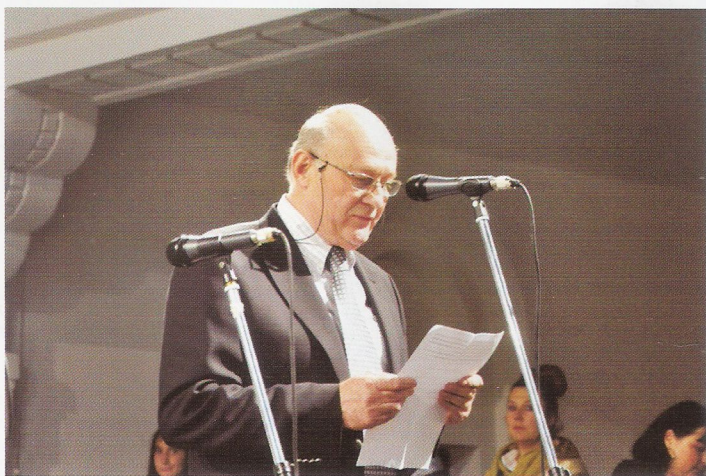
Za realizacijo tega dogodka smo hvaležni predvsem Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, NLB Banki, Židovski občini ter Glasbeni mladini Novega Sada.

Spoštovani gosti, upamo, da bomo tudi to leto vsi skupaj uživali v druženju s pesmijo in poezijo. Želim vam lep večer."

Z istimi besedami je v srbsčini prisotne v imenu domačina nagovoril tudi predsednik društva Ivan Zavrtanik, posebna čast nam je pa bila, da prav to leto, ko smo se zbrali na jubilejnem X. Koncertu slovenskih pesmi in poezije, voščimo toplo dobrodošlico tudi predstavnikom Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki že leta nesebično na vse načine podpira naše delovanje in aktivnosti in brez katerega življenje enega društva v izseljenstvu ne bi bilo možno. Zato smo z veseljem še enkrat pozdravili ter povabili državnega sekretarja Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Borisa Jesiha, da nas nagovori.

Silva Martinec

Ivan Zavrtanik

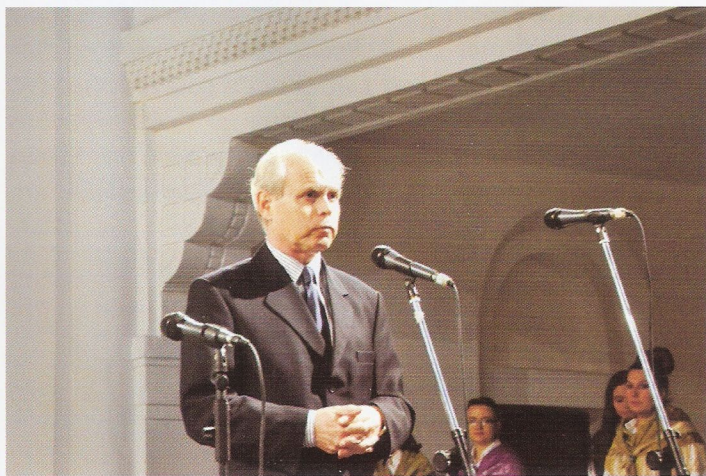
Dr. Boris Jesih je najprej pozdravil prisotne v imenu Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter govoril o pomenu slovenske skupnosti izven domovine in o pomembnosti, da slovenska manjšina gradi medsebojne prijateljske odnose tudi z ostalimi manjšinami, to je pa v Vojvodini najbrž najlažje, saj tukaj obstaja največ manjšin in da tudi naše povabilo, da nastopi hrvaški pevski zbor dokazuje to prepletenost ter da se od drugih manjšin, ki so mogoče tudi bolj številčne, ali imajo starejšo tradicijo, lahko marsikaj naučimo. Dodal je tudi, da Republika Slovenija stoji ob strani Slovincem v zamejstvu in po svetu in jim skuša na razne načine pomagati.

Dr. Boris Jesih

Čeprav smo daleč od Slovenije, nam je vendarle naša domovina vedno blizu zahvaljujoč Veleposlaništvu Republike Slovenije v Srbiji, ki tudi aktivno skrbi za nas, pomaga pri uresničevanju naših aktivnosti ter nas vključuje v vse dogodke, ki imajo velik pomen za Slovence tukaj. Kot vedno na naših prireditvah, je Veleposlaništvo tudi tokrat bilo z nami pa smo pozdravili g. Milana Predana, namestnika veleposlanika, kot tudi častnega konzula Republike Slovenije v Srbiji s pisarno v Novem Sadu g. Rajka Marića.

Milan Predan je pozdravil vse prisotne in dodal, da je v času službovanja v Srbiji bil zadolžen za stike s slovenskimi društvi in je zadovoljen, da se je v njegovem mandatu slovenska skupnost tudi organizirala v Nacionalni svet, ki je zelo pomembno telo, saj pokriva vse pripadnike slovenskega rodu v Srbiji in da bo veleposlaništvo tudi v prihodnje pomagalo Slovincem tukaj. Rajko Marić je tudi

Milan Predan

Rajko Marić

pozdravil na kratko ugledne goste, publiko in nastopajoče in jim zaželel prijeten večer.

Po nagovorih omenjenih visokih gostov se je začel program s slovensko poezijo in pesmijo. Kot vedno so se najprej predstavili najmlajši člani našega recitatorskega krožka, tokrat Lana Dermanov in Marko Cvijetić, ki sta nastopila z besedilom o veverički. Oba sta učenca dopolnilnega pouka slovenščine pri naši učiteljici Rut Zlobec.

Veverička

Glede na to, da je letos dogodek bil jubilejni, smo ga osmislili tako, da vsako društvo samo sebe predstavi in da pove najpomembnejše o svojem delovanju. Tako se je

najprej v besedi predstavilo DS Planika iz Zrenjanina potem pa tudi skozi pesem pod dirigentsko palico Daniele Avram in sicer z Dona nobis pacem-kanon (W. A. Mozart), Ecce quomodo moritur iustus (Jacobus Gallus), Stoji mi polje (slovenska ljudska, arr. Marija Kogaj), Ženska mi v goste gre (idrijska ljudska, arr. Zorka Prelavec).

DS Planika, Zrenjanin

Sledila je predstavitev Društva Slovencev Emona iz Rume, najmlajšega aktivnega društva, ki so ga z recitacijami predstavljali Ana Jeremić (pesem Tanje Plevnik: Jesenska), Željko Čonka iz Vrdnika je prebral misli o vinu Tilena Praprotnika ter tudi svoja razmišljanja o vinu, Mara Marušić je pa recitirala pesem skupine Orleki: Jesenski dan.

DS Emona, Ruma

Program je s svojo predstavitvijo nadaljevalo DS Triglav iz Subotice, najprej v besedi o svoji zgodovini potem pa z glasbo svojega zbora pod vodstvom dirigentke Diane Kiš Miškolci in klavirski spremljavi Kristini Mate. Imeli smo priložnost poslušati: Sijaj solnčice (po ljudskem napevu priredila F. Ferjačić in I. Švara), Vsi so prihajali (E. Adamič), Slovenska dežela (B. Ipavec), Sem se rajto ženiti (ljudska, priredil L. Kramolc).

DS Triglav Subotica

Po končanem repertoarju subotškega društva, so sledile učenke dopolnilnega pouka slovenščine pri DS Kredarica, obenem tudi članice recitatorskega krožka in sicer najstniki Olivera Veselinov, Isidora Veriš in Ivana Ogrizek, pa smo imeli priložnost poslušati jesenske misli o grozdju, ki so jih sestavile skupaj.

O grozdju

Društvo Slovencev Sava iz Beograda se je tudi tokrat predstavilo in s pesmijo svoje Pojoče družbe pod vodstvom dirigentke Božice Toškić: Pod oknom (F. Prešeren, J. Fleišmen), Zvedel sem nekaj (J. Gregorc), Po zimi pa rožice ne cveto (J. Gregorc), Je pa davi svan'ca padva (E. Oražje) in s poezijo (F. Prešeren: Povodni mož), ki jo je recitirala članica Pojoče družbe Dušanka Tomić.

Pojoka družba, DS Sava-Beograd

Pravijo, da kdor ima vsaj enega pravega prijatelja, je srečen človek. Društvo Kredarica jih ima veliko, ne samo v Sloveniji, ampak tudi v Novem Sadu in že leta neguje lepo navado svoj letni koncert popestriti z nastopi svojih prijateljev, posebnih gostov. Poleg izvajalcev iz Slovenije so se doslej na naših koncertih predstavili tudi mnogi novosadski ansambli in zbori, ter številni posamezni glasbeni izvajalci, pianisti, operni pevci, da naštejemo samo nekatere: Zbor novosadske univerze Iuventas, Akademsko kulturno umetniško društvo Sonja Marinković, Tamburaški orkester zdravnikov, Bajićevi slavuji – otroški zbor Glasbene šole Isidor Bajić, Baletna šola iz Novega Sada in mnogi drugi. Na ta način, Društvo Slovencev Kredarica, ki po strukturi svojega članstva predstavlja Vojvodino v malem, aktivno neguje ne samo svojo dediščino in identiteto, ampak tudi neguje multietničnost in prijateljstvo med pripadniki različnih nacionalnih skupin. Zato, čeprav se ta večer imenuje Koncert slovenskih pesmi in poezije, lahko vsako leto poslušamo tudi skladbe, ki so internacionalnega pomena. Dosledni tradiciji, imeli smo na našem koncertu posebnega gosta - zbor Hrvaškega kulturno prosvetnega društva Jelačić iz Petrovaradina pod vodstvom dirigentke Vesne Kesić Krsmanović. Pozdravili smo jih z toplim aplavzom dobrodošlice, pa še posebej njihovega predsednika g. Petra Pifata, ki je za naše društvo naredil veliko dobrega. Namreč Petar Pifat ima veliko zaslug pri ustanavljanju igralnega ansambla Društva Slovencev Kredarica, ker je kot veliki prijatelj Milana Bireša, današnjega vodje ansambla, bil prvi harmonikar v našem orkestru. Saj vemo, brez harmonike ni slovenske polke, ki se je takrat prvič v izvedbi tukajšnjih Slovencev v živo slišala tukaj pri nas. Še danes se naše sodelovanje na obojestransko zadovoljstvo nadaljuje v različnih oblikah. Zato smo pristrčno pozdravili naše goste, ki so s svojim nastopom navdušili publiko in pobrali ogromen aplavz za izvedbo Canticorum iubilo, (Hendel), K'o košuta što čezne, (F. Shubert), Da ti znaš, (N. Mirošević), Sinoć kad san ti proš'a, Vijenac pjesama, (F. Stefanović), Svatovska i šaljivka, (J. Slavenski), Diridika (Koseto) pod vodstvom Vesne Kesić Krsmanović.

Gostujoči zbor HKPD Jelačić, Petrovaradin

Sledil je zadnji nastop recitatorjev iz društva domačina in sicer mladostniki in odrasli: Marija Lovrić, ki je recitirala svojo avtorsko pesem Školjka ter Srđan Veselinov, Vuk in Luka Maletin, Filip Popović in Rastko Veriš, ki so recitirali verze pesme Eros Tanatos Alojza Gradnika.

Za razliko od prejšnjih let, ko je Kredarica kot domačin nastopala prva, na tem, jubilejnim X. Koncertu smo s hvaležnostjo dali prednost našim prijateljem, ki že deset let bogatijo to manifestacijo. Zato so nas, proti koncu večera, tokrat popeljali glasbeni izvajalci DS Kredarica: Moška pevska skupina, Mešani pevski zbor in Igralno-vokalni ansambel Društva Slovencev Kredarica.

Moška pevska skupina DS Kredarica naslednje leto praznuje 10 let svojega obstoja in aktivnega delovanja pod vodstvom mag. Boruta Pavliča. Člani pevske skupine so hkrati tudi člani zbora Društva Slovencev Kredarica. Pevska skupina je med številnimi uspešnimi nastopi v Srbiji, Sloveniji in Italiji imela enega najpomembnejših nastopov na BEMUS-u oz. na Beograjskih glasbenih svečanostih, kjer so bili edini predstavniki Slovencev v Srbiji. Del svojega repertoarja je moška pevska skupina posnela na zgoščenkah skupaj z zborom društva. Tokrat smo poslušali Dekle, to mi povej (koroška ljudska, priredil Vasilij Mirk) in Gor čez izaro (Franc Treiber, harmonika Jože Leskovar).

Školjka in Eros Tanatos

MoPS DS Kredarica
Kredarica / 9

Jubilejni letni koncert DS Kredarica

V okviru Društva Slovencev Kredarica je ustanovljen tudi prvi slovenski zbor na teh prostorih, ki že več kot trinajst let prepeva slovenske ljudske, sodobne, klasične in duhovne melodije. Do sedaj je zbor imel več kot 150 uspešnih nastopov v Srbiji in Sloveniji, prejemnik je številnih priznanj in zahval, a najljubša jim je Zlata zahvala za pokazano humanost in materialno pomoč pri zdravljenju bolnih otrok, ki jo je podelil novosadski Inštitut za zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov. Posnel je dve zgoščenki. Zbor deluje pod dirigentsko palico Dunje Huzjan ter se je tokrat na navdušenje prisotnih predstavil s *Pa se sliš'* (primorska ljudska, prir. Karol Pahor), *Venček ljudskih* (sest. Igor Švara), *Vrtljak* (Gregor Strniša, Jure Robežnik, arr. Dunja Huzjan) in *Dan ljubezni* (Dušan Velkaverh, Tadej Hrušovar, arr. Dunja Huzjan).

Igralni ansambel DS Kredarica je edini tovrstni ansambel pri nas in daleč naokrog. Ustanovljen je bil leta 2008, toda imamo občutek, da trajajo veliko dlje, ker se že lahko pohvalijo s številnimi uspešnimi nastopi v Sloveniji in Srbiji. Kot vemo, Igralni ansambel DS Kredarica predvsem izvaja glasbo legendarnih Avsenikov, avgusta letos se je pa s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu drugič udeležil Avsenikove

Igralni ansambel DS Kredarica

Skupaj vsi nastopajoči

Na koncu še enega uspešnega koncerta smo se še enkrat zahvalili vsem gostom, udeležencem, nastopajočim in obiskovalcem ter vsem, ki so organizirali in prispevali k realizaciji tega dogodka in dodali: do snidenja naslednje leto, ko se bomo znova zbrali ob slovenski glasbi in besedi na enajstem Koncertu slovenskih pesmi in poezije.

Dr. Boris Jesih, Rajko Marić, Alaš Selan, Ivan Zavrtanik, Elza Ajduković

Po samem koncertu so udeleženci in predstavniki društev ob koktajlu še zaplesali in zapeli ob melodijah našega ansambla, ki je spravil na pete in staro in mlado, tako da bomo ta dogodek še dolgo pomnili. In ga seveda, kot tudi doslej, še večkrat ponovili.

Elza Ajduković

Foto: **Siniša Klenovšek**

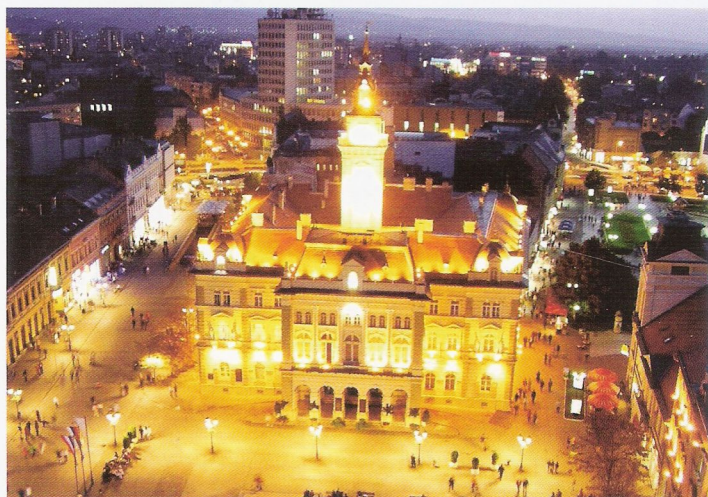

MePZ DS Kredarica

glasbene delavnice, ki sta jo skupaj organizirala Avsenikova glasbena šola in Urad. Delavnica je potekala v Begunjah na Gorenjskem, na samem izviru glasbe Avsenikov. Pouk, število nastopov, izkušnje, ki so si jih pridobili na večdnevni delavnici, so dragoceni, člani so se pa vrnili polni vtisov. Kot vedno so nas razveselili z legendarnimi glasbenimi vižami bratov Avsenik in pobrali ogromen aplavz.

Po nastopu glasbenega ansambla DS Kredarica se je še en Koncert slovenskih pesmi in poezije bližal h koncu, ob katerem se že tradicionalno, vsakič, v najlepši podobi dogodka, združe na odru vsi nastopajoči z Avsenikovikovo Slovenija, odkod lepote tvoje.

KOMORNI ZBOR

IZ LENDAVE NAVDUŠIL
NOVOSADSKO PUBLIKO

Novosadska mestna hiša

Od 25. do 27. oktobra 2013 je Komorni zbor Vita iz Lendave (Slovenija) gostoval v Novem Sadu. To je bil njihov povratni obisk, saj so pevci Mešanega zbora in Moške pevske skupine DS Kredarica pred tem, konec avgusta, gostovali v Lendavi.

Najprej naj predstavimo naše goste.

Zbor Vita je ustanovljen 2003. leta, trenutno v njem poje petindvajset mladih pevcev iz Lendave in okolice. Ima zelo bogat in raznovrsten repertoar in sodeluje na vseh kulturnih prireditvah, ki potekajo v Lendavi. Gostoval je po Sloveniji in v tujini.

Na mednarodnih tekmovanjih je zbor dosegel zavidljive rezultate: na 21. mednarodnem srečanju zborov *Cantat Praga* v Pragi (R. Češka) je leta 2007 osvojil srebrno, na mednarodnem tekmovanju *Musica Mundi* v Budimpešti 2009. leta pa zlato plaketo pod dirigentskim vodstvom Jožeta Gerenčerja. Na mednarodnem tekmovanju *Musica Mundi*, ki je bilo spomladi leta 2012 v Benetkah je Komorni zbor Vita pod vodstvom dirigenta Danijela Berdena ponovno osvojil zlato plaketo.

Do sedaj je zbor Vita posnel dve zgoščenki.

To je tisto, kar smo vedeli o zboru in pevcih do njihovega prihoda v Novi Sad. Po pravici povedano smo seveda na YouTube-u izkoristili možnost ogleda in poslušanja posnetkov z njihovih koncertov in bili zelo prijetno presenečeni, kako dobro zvenijo, a ravno tako tudi nad njihovim vizualno zanimivim scenskim nastopom. Z nekaterimi pevci smo se spoznali, ko smo se mudili na obisku v Lendavi, vendar jih

do sedaj nismo slišali v živo. Zaradi tega lahko rečem, da je njihov koncert v Novem Sadu za vse nas, pa tudi za publiko, ki je skoraj do zadnjega mesta napolnila dvorano, bil pravo odkritje in je presegel vsa naša pričakovanja!

Zbor Vita je izvedel celovečerni koncert 25. oktobra z začetkom ob 20. uri v prelepi in akustični slavnostni dvorani Mestne hiše Novi Sad. Zbor je vodil Danijel Berden, nekatere glasbene točke je na klavirju spremljala Olgica Kous.

Tistim, ki niso prisostvovali koncertu, je verjetno nemogoče z besedami dočarati vsega, kar smo mi v publikii občutili in doživeli ob poslušanju in gledanju njihovega nastopa. Po koncertu so obiskovalci komentirali – navdušila jih je življenjska radost in pozitivna energija, ki sije iz teh mladih ljudi, ogromna moč gibanja in fantovske vragolije dirigenta Danijela Berdena, lepi, angelsko čisti glasovi in doživljeno in skladno izvajanje, zanimiv in raznovrsten program, lahkota s katero pojejo ...

Na mojo prošnjo, da z nekaj besedami strne svoje strokovno mnenje o nastopu zbora Vita, je dirigentka našega zbora Dunja Huzjan napisala sledeče:

Komorni zbor Vita ne spada med zборе, ki publiko prepričajo z velikimi, močnimi glasovi in s pompoznimi in tehnično prezahtevnimi kompozicijami, temveč jo osvojijo s tem, kako z lahkoto in kako popolnoma sproščeno, povsem zaverovani vase, pevci zbora pojejo, osvajajo pa tudi s spontanostjo in iskrenim veseljem muziciranja, s katerim blestijo.

Vsako od skladb, ki so se znašle na njihovem raznovrstnem repertoarju, je dirigent Danijel Berden prefinjeno in pedantno glasbeno koncipiral, medtem ko je zbor skladno in disciplinirano spremljal njegove zamisli do najmanjših detajlov, še posebej pa uspešno izvajajoč fina dinamična niansiranja in vse to z lahkoto in velikim in neskritim uživanjem.

Dirigent Danijel Berden

Lepa – svetla in topla barva je odlikovala zlasti ženski del zbora, medtem ko nas je moški del ansambla, razen muzikalnosti, osvojil tudi s svojo očarljivostjo, ki se ji ni bilo moč upreti.

Tisto, zaradi česar je bil koncert posebno zanimiv, je bil sam program, kjer so svoje mesto našle slovenske ljudske pesmi v klasičnih priredbah, vendar tudi malo pogumnejše priredbe skladb bratov Avsenik, v katere je avtor priredbe – sam dirigent – v smislu harmoničnega jezika in ritma vnesel elemente jazza.

Zdi se, da je občinstvo s posebnim navdušenjem sprejelo obdelave pesmi popularne glasbe. Instrumentalni tretma glasov (imitiranje zvokov instrumentov z glasom), body percussion (proizvajanje različnih ritmov z uporabo lastnih teles kot instrumentov), prisotnost beatboxerja, (pevca, ki z glasom imitira ritme in zvoke bobnov in perkusij - tolkal) in scenski nastop – enostavne, toda učinkovite, duhovite, za hip celo humoristične koreografije kakor tudi dobra komunikacija pevcev z nami v publiko, vse to je ustvarilo odlično vzdušje in najlepše spomine na ta enkratni večer.

Kako so oni sami bili zadovoljni s svojim nastopom in toplim sprejemom s strani publike smo lahko prebrali v pismu, ki nam ga je po vrnitvi domov poslala Marjetka Graj:

... Hvala za prekrasno dvorano, v kateri nam je bilo v čast zapeti. Hvala vsem poslušalcem, za katere je bilo čudovito peti. Naših šest novih pevcev je tokrat pelo prvič in eden od najmlajših pevcev je rekel, da je užival in da kar ne more verjeti, koliko energije ti lahko da prava publika. Resnično – kot mi Vitaši pravimo – ne le aplavz za vas, ampak dva aplavza in pol za vas!

Mi smo se kot gostitelji potrudili, da jim pokažemo vsaj delček tistega, kar Novi Sad in okolica ponujata turistom. V soboto smo jih povedli na izlet po Fruški gori. Najprej smo se sprehodili po Petrovaradinski trdnjavi, šli na razgledno točko, kjer je najlepši pogled s trdnjave na mesto, se slikali poleg Sahat-kule, videli zbirko tapiserij v Ateljeju 61, nato smo obiskali še Sremske Karlovce in samostan Krušedol. Kjerkoli smo se ustavili, so odpeli vsaj po eno pesem, ki je mimoidoče navdušila in osupnila, zbor pa je bil nagrajen s toplimi aplavzi. Izlet je končan s popoldanskim kosilom na salašu Stojić, kjer smo bili tudi udeleženci in priče improviziranega performansa – pravzaprav, repize koncerta, ki so ga pevci Vite priredili prisotnim gostom (naključje je hotelo, da smo prišli ravno na ohcet!) in romskim glasbenikom, ki so takrat igrali na salašu.

Morda je najbolje, da o tem izveste iz prve roke – od Gabriele Zver, ki je v članku za spletno stran Vite precej humorno opisala ta dogodek:

... Usedli smo se torej zunaj, na lesene klopi po štiri, na sonce, a zaščiteni z drevesnimi krošnjami, in uživali v nenavadno toplem vremenu in glasbi, ki se je slišala z verande gostišča. Našega obiska tam zagotovo ne bodo pozabili, mi pa ne njihovih glasbenikov. Ko smo bili pri poobedku, je prvo klop obkolila romska skupina glasbenikov, katere glasbo smo poslušali že nekaj časa. Nismo ravno vaje, da nam igrajo neposredno na ušesa, a smo to sprejeli z nasmehom in se podali v igro: mi vam nekaj napitnine, vi nam naše glasbene želje ...

... Ko so glasbeniki prečesali vse naše mize in šli na zaslužno malico, smo vitaši to »uslugo« hitro vrnili. Obkolili smo glasbeno skupino, ki je pravkar imela malico pri manjši mizi in glasno odpeli našo Shosholozo, nato pa še Zottelmarsch. Ne vem, kako naj to opišem, ampak v življenju še nisem videla tako šokiranih obrazov, ki zrejo v nas in se ne morejo načuditi temu, kar se dogaja. Ko so dosegli določeno točko šokiranosti, so naenkrat začeli iz žepov jemati svoje prenosne telefone, vključili so kamere in nas začeli snemati – še zmeraj z izrazom začudenja in odprtimi usti, dva sta se upala celo nasmehniti. Pridružili so se jim še natakariji, vsi s telefoni v rokah, nato še drugi gosti turistične kmetije. Sledil je bučen aplavz, mi smo se vrnili k naši sladici, romska glasbena skupina k svoji malici, nekateri gosti pa so prišli poizvedovat, če smo mogoče slavni zbor Viva VOX, ki pomeni pri njih srbsko varianto Perpetuum Jazzila. Ne, nismo, smo se smejali in nato pred odhodom zapeli na improviziranem odru Hit The Road Jack in Motore, ki so že dan prej poželi velik aplavz v koncertni dvorani, zdaj pa še v zdravi naravi. Praviijo, da je smeh pol zdravja, mi smo ga tam dobili in povzročili za celo zalogo. Voznik Feliks je domov grede povedal, da se še nikoli ni toliko smejal v enem samem dnevu kot ob naših akcijah in norijah ...

Po vrnitvi v Novi Sad smo se na povabilo predsednice Upravnega odbora Elze Ajduković ustavili v prostorih našega društva, kjer smo ob kavi predstavili gostom aktivnosti, s katerimi se ukvarja naše društvo in se pogovarjali o načrtih za prihodnje leto in možnostih medsebojnega sodelovanja v prihodnosti.

Upamo, da so gosti odnesli lepe vtise od nas in da smo uspeli, da se jim vsaj približno oddolžimo za njihovo gostoljubje ter za vse, kar smo bili deležni ob našem obisku v Lendavi. S toplino v srcu in nasmehom na obrazu se spominjamo prijaznih obrazov naših novih prijateljev iz Slovenije: Danijela, Marjetke, Dušana, Gabi, Mirana, Simone, Dolores in vseh ostalih iz KPZ Vita.

Katja Juršič-Huzjan
Foto: Siniša Klenovšek

Ob tej priložnosti se toplo zahvaljujemo vsem, ki so pomagali, da društvo uspešno realizira in izvede ta projekt: Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je sofinanciral stroške prevoza zboru Vita, skupščini mesta Novega Sada, še posebej županu g. Milošu Vučeviću, ki sta nam za koncert Vite odstopila prekrasno slavnostno dvorano novosadske mestne hiše ter Rajku Mariću, častnemu konzulu Republike Slovenije v Srbiji z jurisdikcijo za Vojvodino, predsedniku društva Ivanu Zavrtniku in članici Upravnega odbora in pevskega zbora društva Katji Juršič-Huzjan, ki so s svojimi donacijami omogočili, da gostom zagotovimo prehrano med njihovim bivanjem v Novem Sadu.

Elza Ajduković,
predsednica Upravnega odbora
DS Kredarica

ĐORĐE VESELINOV, elektroinženir IN DRUŽINA

Družina Veselinov: Olivera, Đorđe, Zoran, Jasmina in Srđan

V Društvu Slovencev Kredarica v Novem Sadu je vsem dobro znana družina Veselinov. Oče Đorđe, član Upravnega odbora DS Kredarica, mama Jasmina in trije otroci Srđan, Olivera in Zoran.

Mama in otroci hodijo k dopolnilnemu pouku slovenščine, vsi nastopajo na prireditvah, ki jih organizira društvo, starši aktivno pomagajo in sodelujejo pri organizaciji prireditev. Imam priložnost vam jih predstaviti.

Ali bi mi, prosim, povedali nekaj o sebi, Đorđe?

Rojen sem 5. julija 1967 v Slovenj Gradcu in do svojega petega leta sem živel v Velenju, prelepem mestecu, kamor se še dandanes pogosto vračam, saj me zanj vežejo najlepše slike zgodnjega otroštva. V Novi Sad sem s starši prišel 1972. Hitro sem se navadil, čeprav nisem znal srbsko niti besede. Otroštvo je minevalo brezbrizno, kljub temu, da so me vzgajali in šolali hudo bolni starši. Oba starša sta namreč zbolela od neozdravljive otroške paralize s strašnimi posledicami. Ampak, če ne bi bilo te bolezni, se onadva ne bi nikoli spoznala na rehabilitaciji v Laškem davnega 1958. leta.

Diplomiral sem 1990. na Višji elektrotehnični šoli v Subotici in si pridobil naslov elektroinženir, smer avtomatika in računalništvo.

Kako je potekalo vaše delo?

Z izobrazbo vezano za računalnike sem hitro uspel najti zaposlitev. Po dveh letih izkušnjah na različnih

nalogah v stroki informatike, in sicer od inženirskih, kjer sem delal pri raznih meritvah in različnih raziskavah v industriji pa do prodaje in nabave računalnikov (Madžarska, Nemčija, Singapur) se odločim, da svojo kariero nadaljujem v lastnem poslu.

Firmo Bit computers sem ustanovil 1992. Mislim, da je takrat bilo to zelo pogumno, saj so se še vedno čutile strašne posledice hiperinflacije, povprečna plača je ubogih nekaj desetink mark, prodati pa je treba računalnike, ki stanejo več kot tisoč mark.

Od nekaj zaposlenih firma prerašča v resno podjetje, ki je v svojih najboljših letih imelo stalno zaposlenih 15 ljudi. Zaradi razširjanja dejavnosti smo se leta 2000 preselili v novi poslovni prostor od 280 m², kjer se poleg prodaje in servisa računalnikov odpira tudi center za usposabljanje dela na računalniku.

Bili smo prisotni na vseh sejamskih računalniških manifestacijah v Novem Sadu več kot deset let, kjer smo poskušali na čim boljši način vsem obiskovalcem približati najnovejše svetovne računalniške tehnologije.

Firma preneha z delovanjem leta 2010.

Menim, da sem se med prvimi in z 18-letnim obstojem podjetja dovolj dokazal na tem področju. Svoj uspeh nisem meril s preštevanjem prodanih računalnikov (čeprav jih je bilo več tisoč) in številom danih diplom v šoli, ampak s številom zadovoljnih potrošnikov in nenazadnje z zadovoljstvom mojih zaposlenih.

Vaše zveze s Slovenijo danes?

Vez s Slovenijo je stalna, trdna, nepretrgana. To ljubezen do nje poskušam skupaj z mojo soprogo Jasmino prenesti tudi na naše otroke. Vsako leto ob večkratnih priložnostih obiščemo našo deželo. Bodisi preko poletnih taborjenj zahvaljujoč Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, bodisi z obiski naših sorodnikov na Štajerskem. Po mamini strani imam v Sloveniji precej sorodnikov h katerim radi odhajamo in s katerimi nesebično delimo ljubezen do domovine Slovenije, njenih naravnih lepot in običajev.

Lep dogodek v vašem življenju?

Trije najlepši dogodki v mojem življenju so vezani za rojstvo naših treh otrok, Srđana, Olivera in Zorana. Mislim, da od tega ni nič lepšega.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Tu bi opisal primer koliko verjamem v tehnologijo. Namreč leta 2009, ko so naši otroci dobili poletno šolo v Kostanjevici na Krki, smo se do tja podali na pot z avtom. Vse je bilo lepo in enostavno pri pripravi. Ravna cesta pred nami, tako rekoč vse je v bistvu vožnja po avtocesti razen nekaj kilometrov vožnje do nje in potem spet od nje do končne destinacije. Toda kot je vsesplošno znano, da so visoke cene vinjet za avtoceste v Sloveniji, bi se ta kratek del poti od hrvaške meje do Kostanjevice lahko vozili po lokalni cesti. Navsezadnje so vse ceste v Sloveniji tako ali tako dobro vzdrževane, okolica pa je tako čudovita, da bi bila prava škoda samo drveti mimo in ne biti deležen lepote, ki te obdaja.

Razentega pa je bil takrat zamenekaj nedosegljivega aparat za navigacijo s tedaj revolucionarnim glasovnim usmerjanjem (kar seveda znese veliko več kot vinjeta, ampak je dober izgovor, da se kupi moška igrača, saj ne moremo dovoliti da se izgubimo, kajne?). Samo je potrebno vnesti začetno in končno destinacijo in izbrati način potovanja. Na primer mi smo izbrali, da nas vodi tako, da se izognemo avtocesti in uživanje se lahko začne. Tako rekoč vsi bomo lahko uživali v panorami pa tudi sam voznik-jaz, saj lahko brezbrizno spremljamo cesto brez skrajne nuje paziti na prometne ali cestne znake. Dovolj je poslušati glas iz škatlice, ki celo opozarja na morebitno nedovoljeno povečanje hitrosti.

In tako smo prečkali mejo in speljali z avtoceste z navigacijo prijetnega ženskega glasu ... Vse do mesta tik pred Kostanjevico na Krki, kjer se cesta ločuje v dve cesti. Dela na cesti so bila v teku, glas iz škatlice je pa govoril v nasprotju z znaki, ki so kazali smer. Seveda, da smo ga ubogali in se kmalu znašli na vse ožji cesti in tako prispeli na livado. Nismo hoteli slediti smeri takoj po prvem razpotju in smo samo potrdili pravilo, ki jo je angleška statistika pokazala, saj v Angliji ljudje prevozijo milijon kilometrov več, samo zato, ker bolj verjamejo navigaciji kot svojim očem.

Društvo Slovencev Kredarica in Vi?

Zadnja tri leta sem član Upravnega odbora DS Kredarica, ki je nadaljevanje dolgoletnega članstva v društvu.

Tudi soproga Jasmina je angažirana v našem društvu čeprav po poreklu ni Slovenka vendar mislim, da je njena ljubezen do Slovenije enako močna kakor tudi pri vseh nas, ki imamo slovenske korenine. Oba skušava pomagati pri vseh aktivnostih, ki jih je treba realizirati v okviru dopolnilnega pouka ali ostalih aktivnostih v društvu.

Naši otroci že več let redno obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika in zahvaljujoč profesionalizmu in visokemu nivoju angažiranja učiteljic, so zelo motivirani, radi hodijo k pouku, nastopajo na prireditvah, ki jih organizira društvo, pišejo za bilten društva ter obiskujejo poletne šole za učence iz zamejstva in po svetu v Sloveniji in si pridobivajo potrebno jezikovno znanje in prijatelje, kar jim bo gotovo prišlo zelo prav v življenju.

Kaj bi sporočili članom DS Kredarica?

Članom DS Kredarica bi sporočil, da sledijo pozivom uprave društva, ki se trudi ohraniti nivo kulturnih dogodkov na zavidanja visokem nivoju. Tudi redno plačevanje članarine bi vsekakor ugodno vplivalo na še bogatejšo ponudbo kulturnih dogodkov našega društva.

Morda tudi to, da je treba del dogajanj v DS Kredarica nenehno posodabljati in prilagajati mladim, vendar pri tem vsekakor rabimo njihovo pomoč pa tudi dodatna sredstva, ki jih je na žalost vedno premalo. Tradicija je lepa toda vsi vemo da moramo biti tudi v koraku s sodobnimi trendi, da bi mladi bili še bolj zainteresirani. Mogoče, da koncerti in razstave niso vedno dovolj zanimivi za mlade, saj se jih morda ne udeležujejo vsakič, seveda včasih samo ne utegnejo zaradi obveznosti v šoli. Če so to morebiti akrobacije ali druge spretnosti, ki jih zanimajo bolj, nam morajo to sami pokazati, naša naloga pa je, da jih vsestransko podpiramo, da to tudi predstavijo ali se v tem pokažejo. Mislim, da je za njih še vedno - govorim o srednješolski in osnovnošolski mladini - najbolj privlačen šport.

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**
Prevedla: **Elza Ajduković**

LJUDSKO SLOVSTVO IN BASEN V KNJIŽEVNOSTI NARODOV IN NACIONALNIH SKUPNOSTI V VOJVODINI

Koordinacijski odbor društev za jezike, književnost in kulturo Novi Sad, je 5. oktobra 2013 organiziral 7. Strokovno srečanje ob svetovnem dnevu prosvete – učiteljev, ki ga uradno praznuje tudi UNESCO.

Svetovni dan učiteljev se proslavlja vsako leto 5. oktobra od 1966. leta, ko je bila sprejeta listina, oziroma priporočilo, da je potrebno storiti vse, da bi bili vsi otroci sveta deležni najbolj kakovostnega izobraževanja. Učitelji so arhitekti nacije, oni pretvarjajo svoje učence v ugledne državljane in oni so steber na katerem počivajo kulture in civilizacije narodov.

Srečanje je potekalo v Zavodu za kulturo Vojvodine na temo *Ljudsko slovstvo in basen v književnosti narodov in nacionalnih skupnosti v Vojvodini*, kjer so udeleženci dvojezično (v svojem jeziku in srbsčini) obravnavali podano temo in predstavili svoje prispevke oz. publikacije svojih društev.

Iz DS Kredarica sta sodelovali Elza Ajduković in Marija Lovrić, ki sta skupaj z učiteljico dopolnilnega pouka Rut Zlobec predstavili basen v slovenskem slovstvu in ljudsko izročilo pri slovenskih izseljencih. Za sodelovanje je društvo prejelo zahvalo, ki ga je podelil Lučijan Marina, predsednik Izvršnega odbora Koordinacijskega odbora.

Sodelovanje na tako imenitnem srečanju je bila velika čast tudi za DS Kredarica, saj je na ta način pokazalo, da lahko z ramo ob rami z vsemi nacionalnimi skupnostmi prispeva k negovanju

KOORDINACIONI ODBOR DRUŠTAVA ZA JEZIKE, KNJIŽEVNOST
I KULTURO
Izvršni odbor Koordinacijskega odbora
Novi Sad

5. OKTOBAR – SVETSKI DAN UČITELJA (UNESKO)

dobitnik

ZAHVALNICE

ELZA AJDUKOVIĆ

DRUŠTVO SLOVENACA, KREDARICA

NOVI SAD

za učešće na 7. stručnom skupu „Basna i narodno stvaralaštvo
u književnosti naroda i nacionalnih zajednica u Vojvodini“,
povodom 5. oktobra - Svetskog dana prosvete – učitelja (UNESKO)

Sekretar Odbora

Branka Čurković

PREDSEDNIK

Izvršnog odbora Koordinacijskega odbora

Lučijan Marina

Novi Sad, 5. oktobar 2013. godine

in razvoju pisne in ustne besede, s tem pa tudi kulture naroda, ki mu pripada in narodov, katerih del je v multinacionalni in multietnični Vojvodini.

Marija Lovrić in
Elza Ajduković

MEŠANI PEVSKI ZBOR DS KREDARICA NASTOPI NA PROMENADNEM BOŽIČNEM KONCERTU V CENTRU NOVEGA SADA

V organizaciji Kulturnega centra mesta sta tekom božičnih in novoletnih praznikov na centralnem trgu Novega Sada organizirana dva triurna promenadna koncerta, oba na drugi dan božiča, in to 26. decembra 2013 s povodom katoliškega, 8. januarja 2014 pa s povodom pravoslavnega božiča. Glede na dejstvo, da je mesto Novi Sad, kakor tudi Vojvodina v celoti, multietnična in multikonfesionalna sredina, ki jo razen tega odlikuje dolga tradicija zborovskega petja, so se organizatorji odločili da se letošnji božični program posveti nastopom uspešnih zborovskih ansamblov.

Ob odlični ozvočitvi, vendar ob izredno hladnem in vetrovnem vremenu je publika imela priložnost poslušati lep in bogat program, sestavljen pretežno iz duhovnih pesmi, ki so ga izvedli zbori in vokalni ansambli iz Novega Sada: zbor Hrvaškega kulturno-prosvetnega društva Jelačić iz Petrovaradina pod dirigentsko upravo Vesne Kesić-Krsmanović, Mešani zbor Društva Slovencev Kredarica, ki mu je dirigirala Dunja Huzjan, Mešani zbor Rusinskega kulturnega centra in Grko-katoliške cerkve Harmonija pod vodstvom Suzane Gros-Marković, Vokalni ansambl klapa

Panon pod umetniškim vodstvom Jovana Travice, Novosadski komorni zbor pod dirigentsko upravo Božidarja Crnjanskega in Mešani zbor Slovaškega kulturnega centra Pavel Jozef Šafarik, ki mu je dirigirala Ana Crveni. Kot posebni gosti so nastopili najmlajši pevci Somborskega pevskega društva – Mestni otroški zbor Šareni (pisani) vokali pod upravo Marije Hajnal. Vredno je poudariti, da so na tem koncertu nastopili predstavniki različnih nacionalnih skupnosti in kulturnih društev Novega Sada in Vojvodine, kakor tudi predstavniki najrazličnejših generacij – od najmlajših do najstarejših. Vsi so z isto ljubeznijo in zanosom, vsak v svojem jeziku izvedli svoj program. Pesem, ki se je kakor rdeča nit pomikala skozi nastope vseh ansamblov je pa bila Tiha noč (Stille Nacht) Franca Gruberja, ki jo je vsak zbor izvedel v svojem jeziku.

DS Kredarica Novi Sad je še enkrat s svojimi predstavniki pokazalo, da je aktivni, spoštovan in ugleden faktor kulturnega in družbenega vsakdanjika Novega Sada in Vojvodine, s tem pa tudi Srbije, saj z njegovim prisostvom na prireditvah, ki so širšega pomena za družbo, dokazuje visoko raven kulturne in nacionalne zavednosti, skratka do vsega, kar je slovensko.

MePZ Kredarica

Katja Juršič-Huzjan
Prevedla: Elza Ajduković

58. MEDNARODNI SEJEM KNJIG V BEOGRADU

Od 20. do 27. oktobra 2013 je na 58. Mednarodnem sejmu knjig v Beogradu že po tradiciji sodelovalo tudi Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada.

Razstavili smo naše izdelke založništva v slovenskem jeziku: biltene Kredarica, monografijo 10 let Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu (2007) ter knjižice ob 15. obletnici društva, katerih izhajanje finančno podpira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter občasno tudi Uprava za kulturo Novega Sada.

V središču pozornosti med našimi publikacijami na stojnici Pokrajinskega sekretariata za kulturo in javno informiranje Avtonomne pokrajine Vojvodine, v okviru katerega so bili razstavljeni tudi naši izdelki založništva v jeziku nacionalnih skupnosti oz. v slovenskem jeziku, je bila knjiga *Čas in ljudje - Slovenci v Novem Sadu*, ki ga je izdala DS Kredarica maja letos in jo takrat predstavilo na Dnevih slovenske kulture v organizaciji DS Kredarica.

Zelo smo ponosni in zadovoljni, da so publikacije našega društva vsako leto prisotne na salonu knjig v Novem Sadu kot tudi na Sejmu knjig v Beogradu ter dostopne kulturni javnosti ne samo v lokalni, ampak tudi v širši skupnosti, beograjski sejem knjig pa to vsekakor je.

Marija Lovrić

OSEMNAJST PREDSTAVNIKOV TREH SLOVENSКИH DRUŠTEV V SRBIJI SODELOVALO NA ŠPORTNEM DNEVU - na športne izzive odgovorili trenutno najbolj pripravljeni -

Še en lep, in, nadvse, sončen oktoberski dan. Za večino dela prost dan, sobota prvi dan vikenda, zdi se, v največje veselje vsakomur. "Izkoristiti vsako čudovito sekundo toplih sončnih žarkov" moto je, najbrž tistih, ki v danem trenutku nimajo nikakršnih opravkov, saj je med zadnjimi vsaj v tem letu, dan v katerem še ni bilo treba obleči jaken skupaj z vsemi toplejšimi oblačili, ki grejo zraven.

16 / Kredarica

Slovenski športni klub iz Beograda je sklenil, da ga še bolje izkoristi. Srečanje in pomerjanje v športnih panogah mladih članov slovenskih društev, ne pa samo mladih temveč tudi starejših, da vsi skupaj telovadijo, kar je bil hkrati eden od ciljev Prvega takega športnega srečanja. Zbrali smo se namreč z željo, da takšna srečanja postanejo povsem normalna in pogostejša, saj vsaj po raziskavah in v

Udeleženci

Beograd so predstavljali: Jelena Hajdinjak, Bojan Hajdinjak, Bojan Miljković, Ana Sremčević, Tanja Živković, Tijana Aćimović, Ivana Potpara in Boško Petković.

Predstavniki zrenjaninskega društva Planika so bili: Dejan Bekić, Srđan Tucić, Saša Barjaktarov in Goran Mirkonjev.

Društvo Slovencev Kredarica pa so zastopali: Filip Popović, Rastko Veriš, Isidora Veriš, Vuk Maletin, Ivan Belić in Nevena Belić.

Skupno 18 tekmovalcev, 11 moških in 7 žensk.

prid dejstvu, ljudje vse pogosteje uporabljajo motorizirana prevozna sredstva, pa se človek vse manj ali slabše giblje. Z domačini, ki so štel osem članov, v dobri kondiciji pripravljeni odgovoriti športnim izzivom, z dvema članoma manj v primerjavi z domačini, pa so bili predstavniki Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada. Štirje člani Društva Slovencev Planika so bili prav tako na prvem športnem dnevu, organiziranem 19. oktobra 2013 v mestu na Savi in Donavi.

Malo več predstavnikov moškega spola je pokazalo večje zanimanje za tekmovanje v nogometu, tenisu in odbojki, športnih panogah, ki su bile predvidene za ta dan, in športnih panogah, ki se lahko igrajo na terenu na popularnem sprehajališču beogradske plaže, Ada Ciganlija. Dekleta, njih šest in moja malenkost so se prvenstveno odločila da se pomerijo v odbojki, dočim so fantje vsi bili zainteresirani za nogomet, nekateri pa tudi za tenis.

Ne misleč zelo resno vsaj v tekmovalnem smislu, ampak bolj kot rekreacija, razvedrilo in druženje, so se dekleta razporedila v dve moštvi, štel se je, oziroma točkovalo, da bi se nekako vedelo, kdaj je končan set, toda rezultata niso evidentirali, ker so se članice obeh moštev vmes tudi zamenjevale, saj sestava v moštvi ni bila striktno določena.

Na drugi strani in istočasno, ko so dekleta igrala odbojko, so pa fantje, razdeljeni v dve moštvi "Vojvodina" in "Beograd" resno vzeli igro in nič ni bilo prepuščeno naključju, pa so razen tega, da so dali tudi imena ekipama, tudi zabeležili vse, tudi rezultat, ki je bil na koncu 2:1 za "Vojvodino", da bi po možnosti na naslednjem športnem udejstovanju na istem ali pa na nekem drugem terenu bili pripravljeni za pomerjanje moči in revanš.

Ko so opravili svoje, v športnem žargonu rečeno pomerjanju moči, so se pozneje tudi fantje priključili tekmovalju v odbojki, ampak tudi tukaj, čeprav je bilo par poskusov, ni zabeležen rezultat. S sklepom, da je nujno potrebno več takšnih dogajanj bodisi zaradi druženja in medsebojnega spoznavanja, bodisi zaradi telesnih aktivnosti nas samih, so se akterji športnega dogajanja poslovili in polni vtisov razšli. Razen želje, da bi bilo pogostejše, so ambicije, da bi bilo na naslednjem srečanju tudi število športnikov članov Društev Slovencev v Srbiji večje, ker bi tudi potem tekmovalje bilo zanimivejše in da bi se medsebojno spoznavali predvsem mlajši in starejši člani, ki so manj zainteresirani za prireditve, bolj pa za šport in rekreacijo.

Nevena Belić

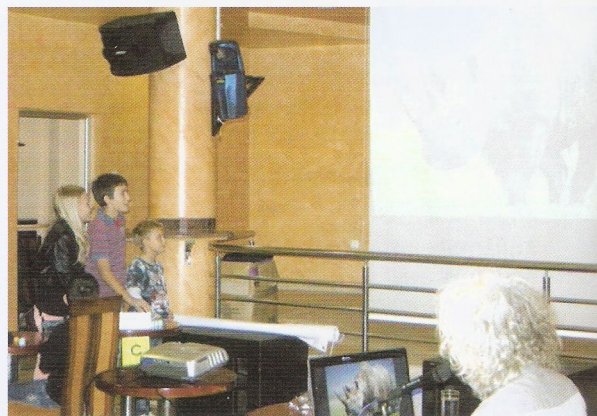
Prevedla: **Elza Ajduković**

Šola dopolnilnega pouka slovenščine

KVIZ V BANJA LUKI

Odpotovali smo na kviz v Banja Luko. Peljala sta nas Dorđe in Jasmina Veselinov. Sprejeli so nas člani tamkajšnjega Društva Slovencev Triglav, ki so organizirali kviz. Hotel je bil odličen. Tudi hrana. Prvi dan smo si ogledali predstavo Pica al' potica, ki so jo izvedli člani DS Triglav iz Subotice, 19. oktobra pa je bil kviz, ki je bil težek. Sodelovali smo učenci iz BiH in iz Srbije: DS France Prešeren Niš, DS Triglav Subotica in mi: Zoran in Olivera Veselinov in Luka Popović iz DS Kredarica iz Novega Sada. Tema so bile živali. Srečali smo se s prijatelji iz poletne šole v Tolminu. Ogledali smo si mesto in trdnjavo. Bilo je lepo.

Filip Popović
in **Zoran Veselinov**

KVIZ V NIŠU - KOLIKO POZNAMO NAŠO SLOVENIJO

26. oktobra smo se udeležili kviza v Nišu. Midva, Elena Polanec in starši Konecky smo potovali s kombijem, z ekipo iz DS Triglav Subotica. Bilo je zelo zabavno, ker smo se med potovanjem šalili in pogovarjali. V Nišu smo izstopili na igrišču, kjer smo še ponavljali vprašanja in odgovore o prometu. Nismo osvojili nagrade, smo se pa imeli zelo lepo. Dobili smo darila in si ogledali Niš.

Luka Polanec
in **Kristian Konecky**

SREČANJE S ŠTUDENTKO SAMANTHO IZ SLOVENIJE

Jeseni je prišlo v Novi Sad na izmenjavo okoli 20 študentov iz Slovenije. Spoznali smo Samantha Roškar, študentko zgodovine in nemščine.

- Koliko si stara?
- 23 let.
- Kje si se rodila?
- V Murski Soboti.
- V katero srednjo šolo si hodila?
- V gimnazijo v Ljutomeru.

- Kje študiraš?
- Na fakulteti v Mariboru.
- Zakaj ne v Ljubljani?
- Maribor mi je lepši.
- Rada potuješ?
- Ja, zelo.
- Tvoje najljubše potovanje je bilo ...
- Oče vozi tovornjak in sem večkrat potovala z njim. To je bilo najlepše.
- In najdaljše?
- V London, Pariz.
- Zakaj študiraš zgodovino?
- Ker je zanimivo.
- Katera področja te najbolj zanimajo?
- Antika, druga svetovna vojna.
- Kako to, da si prišla v Novi Sad?
- Dobila sem štipendijo.
- Kakšni so tvoji vtisi o Novem Sadu?
- Mesto je lepo in ljudje prijazni.
- Kakšno glasbo poslušáš?
- Različno, tudi srbski turbofolk.
- Ali rada bereš knjige?
- Ja, romane, kriminalke ...
- Katera je tvoja najljubša nadaljevanka?
- How I met your mother, Big bang theory.
- Kaj rada delaš v prostem času?
- Ukvarjam se s športom – rolanje, gledam nadaljevanke, sem na Facebooku, grem s fantom na izlet, kolesarim do Pohorja. In rada kuham.
- Kaj bi nam priporočala, kam naj gremo študirat?
- V Maribor.

Zahvalili smo se Samantha za zanimiv pogovor in se dogovorili, da se spet srečamo – v kulinarčni delavnici J

Ivana Ogrizek, Vuk Maletin, Srđan Veselinov

IZMENJAVA LUTKE Z VRSTNIKI IZ SLOVENIJE

Pred kratkim smo se spet vključili v projekt *Naša mala knjižnica*. Tokrat si bomo z OŠ Lehen na Pohorju izmenjali knjižnega junaka – muco. Zahvaljujemo se založbi Sodobnost International za podarjene delovne zvezke in ustvarjalnike.

KO BOM VELIK-A, BOM ...

Na www.siol.net je bil objavljen razpis za otroške izdelke na temo Ko bom velik-a, bom ... Pri pouku slovenščine v DS Kredarica, DS Triglav (Subotica) in DS Kula (Vršac/Gudurica), smo se s svojo učiteljico Rut Zlobec o tem pogovarjali, napisali na plakat, kakšne so naše

želje in jih poslali v Slovenijo. In obljubili smo si: ko bomo veliki, bomo odlično govorili slovensko J. Več o tem:

http://www.siol.net/trendi/mesec_otroka/novice/presenetili_so_nas_srbski_otroci.aspx

SLOVENSKI NOVOLETNI OKRASEK PRI NAS DOMA

S svojo učiteljico Rut Zlobec smo se vključili v projekt in si z vrstniki iz Slovenije izmenjali okraske za novo leto. Pobudnica projekta je Nina Nemec. Okraske, ki so jih ustvarili otroci iz vsega sveta, je obesila na smreko v novogoriški knjižnici 6. decembra 2013 ob 17. uri. Mi smo delali angelčke. Iz Slovenije pa smo dobili pisane krogce.

SLOVENSKI MISIONAR PREDLAGAN ZA NOBELOVO NAGRADO

Pedro Opeka se je rodil 29. junja 1949 v Buenos Airesu in je svoje življenje posvetil pomoči drugim. Leta 1976 je odšel na Madagaskar, kjer živi in deluje še danes. Nominiran je za Nobelovo nagrado, ker je pomagal najrevnejšim na Madakasaruju. V vaseh, ki so jih zgradili domačini, združeni okoli Pedra Opeke, danes živi okoli 20.000 ljudi. Trenutno je v šolah, ki so jih zgradili, okrog 9000 otrok. Otrokom poleg šolanja vsak dan ponudijo tudi obrok riža. Življenje in delo Pedra Opeke smo predstavili na plakatu na manifestaciji Dnevi slovenske kulture v SPC Vojvodina, galerija Macut, ki jo je maja 2013 organiziralo DS Kredarica.

Srđan Veselinov, 17 let

KAJ VIDI IN O ČEM RAZMIŠLJA KLOPOTEC NA VRHU VINOGRADA?

Stražnik in gospodar obenem, zgoraj visoko na drogu je klopotec priča poletnega življenja vinogradov. Zjutraj, ko pridejo okopavat, sejati ali škropiti trte ali trgat grozdje, sprejme pridne delavce in skupaj z njimi podpira veseli delovni hrup. Pomaga ljudem, da zdržijo težke napore. Ponoči samotni stoji, zvezde šteje in jazbeca od tatvine odganja. Tudi jato ptičev odžene od sladkega grozdja. Klopotec je gospodar razgleda. Hiške, v gozdu skrite, majhne cerkvice po gričih, haloške vasice, križi poleg križišč. Gleda in obstaja kot čudovit čuvaj slovenske tradicije.

Svetlana Momčilović,
napredna skupina

Klopotec stoji visoko na griču in ima pogled na vse, kar se v vasi in naokoli dogaja. Vidi ptiče, fante in ostale, ki prihajajo v vinograd zaradi grozdja. On stoji, maha in poje ter privablja turiste v kleti h kozarcu pogovora oziroma vina.

Marija Lovrić,
napredna skupina

ZAPIS PO OGLEDU DOKUMENTARNEGA FILMA O SLIKARKI IVANI KOBILCA

Ivana Kobilca, slovenska slikarka, je imela težko pot umetnice v 19. stoletju, ko se ženske niso mogle izšolati v državnih šolah. Pri 18 letih se je preselila na Dunaj in to je imelo zanje velik umetniški pomen. Na začetku je slikala akte, potem portrete in celo akte. Nato se je preselila v München, kjer se je vključila v umetniško življenje. Kot popolnoma oblikovana slikarka je razstavljala na Dunaju, v Münchnu, Parizu. S svojim delom je v slovensko slikarstvo prispevala umetnine evropskega slovesa.

Aleksandar Cvejić,
napredna skupina

ZAPIS PO OGLEDU FILMA SLOVENIJA – 6 POTI

Ogledali smo si zelo lep film o Sloveniji, v katerem je dežela razdeljena na 6 delov.

JANTARJEVA POT je pot prednikov, ki so bili trgovci z

jantarjem in drugim blagom. Tri največja mesta v tem delu so: Ljubljana, Celje in Maribor. Predstavljena so s svojimi znamenitostmi in znanimi ljudmi, kot sta France Prešeren in Jože Plečnik.

SONČEVA POT zajema reko Muro, mesto Ptuj, zdravilne vode, spoznamo staro lekarno v Olimju in zdravilna zelišča, poskusimo lahko prekmursko gibanico in štruklje.

KROŠNJARSKA POT se imenuje po starih krošnjarih – izdelovalcih in prodajalcih suhe robe. Zaznamujejo jo topla Kolpa in hladna Krka, ribištvo, gradova Žužemberk in Soteska, Ribnica, bele breze in samostan Stična.

ZLATOROGOVA POT je dobila ime po legendi o Zlatorogu. To je prelepa alpska pokrajina Gorenjska, tam je Triglav, najvišja slovenska gora, vidimo tihe doline, mirni jezери Bled in Bohinj, Kranjsko Goro in druga smučarska središča.

SMARAGDNA POT se imenuje tako, ker je Smaragdna reka drugo ime za Sočo, divjo reko, znano po raftingu. Tu je avtentično prizorišče Hemingwayevega romana Zbogom, orožje.

VETROVA POT nam predstavi Piran, Portorož, sonce, plaže, Jadransko morje, kraški pršut, vino teran, bore, burjo, soline, lipicance, Postojnsko jamo, kjer živi človeška ribica, Cerkniško jezero, Predjamski grad, vklesan v skalo, in Slivnico, kjer naj bi živele čarovnice. Videli smo bogastvo in lepote Slovenije.

Sanja Dermanov,
nadaljevalna skupina

LETIM NAD SLOVENIJO

Letim, letim v nebesne višave.

Daleč je in tako majhen se zdi ta svet spodaj.

Nebesne višave, neskončno velik prostor, oblaki ...

Navdušen si, kako lepo je zgoraj.

Vračam se nazaj.

Poglej, kako lepo je bilo leteti v višave,

spoznati drugo dimenzijo,

ogromen prostor

in kratek čas uživati v neskončnem vesolju.

Zdenka Lukan,
napredna skupina

* * *

Vidim majhne hiše,

majhna drevesa,

a veliko srce.

Približam se oblakom,

ležem na njih in zaspim.

Maja Cvejić,
napredna skupina

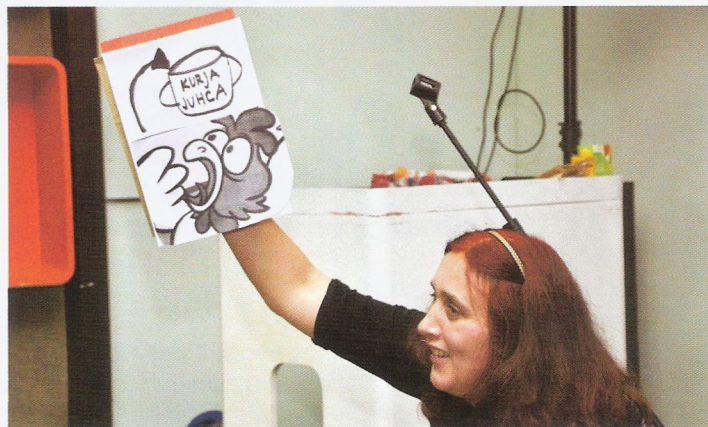
MIKLAVŽEVANJE

Kot vsako leto je tudi letos naše najmlajše člane obiskal Miklavž. Prireditev je potekala v Učiteljskem domu, ki so nam ga prijazno odstopili člani Društva učiteljev Novega Sada. Naši gostje su bili tudi člani Društva Slovencev Emona iz Rume. Dvorana je bila polna otrok (85) in staršev.

Profesorica Željka Sponza, članica našega društva, je na prireditev pripeljala svojo učenko harfe Ivano Mazalica, ki nam je podarila čaroben glasbeni uvod. Pesmico Delamo snežaka je pogumno recitirala Anđelija Jeremić iz Rume.

Ivana Mazalica

Učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine Rut Zlobec in otroci iz DS Emona iz Rume (zbor petelinčkov).

Scena: Ivana Ogrizek, Olivera Veselinov, Srđan Veselinov, Filip Popović, Luka Maletin, Vuk Maletin; **ličenje:** Isidora Veriš; **kostumi:** starši nastopajočih (za kostume in rekvizite se zahvaljujemo tudi DS Kula Vršac, DS Triglav Subotica, DS Sava Beograd); **pomoč pri izvedbi predstave:** Rastko Veriš; **glasbena spremljava:** Jovan Ranitović; **tehnika in ozvočitev:** Milan Bireš, Vladimir Juzbašić, Vladimir Bireš. Proram je povezovala Maja Cvejić.

Anđelija Jeremić

Pod mentorstvom učiteljice slovenščine Rut Zlobec so učenci pouka slovenščine odigrali dramatizirano pravljico Marije Lovrić, članice DS Kredarica: Lukava koka – Prebrisana kura. V slovenščino so jo prevedli odrasli učenci dopolnilnega pouka slovenščine.

Nastopali so: Lana Dermanov (babica), Marko Cvijetić (dedek), David Konecky (kokoš Kokodajsa), Kristian Konecky (sosed in prodajalec), Zoran Veselinov (kmet z vozom), Luka Popović (pek), Luka Polanec (zdravnik), Elena Polanec (zdravnikova žena), Adrian Savić, Lucija Savić, Matej Konecky

Avtorica Prebrisane kure Marija Lovrič z otroci

V duhu praznikov in predstave so otroci z učiteljico zaplesali in zapeli slovensko ljudsko pesem Petelinček je na goro šel, nato pa še šaljivo pesem Avto Romane Kranjčan.

Otroci iz DS Emona iz Rume

Vsi prisotni so nato klicali Miklavža, ki ga je letos igral Branko Veselinović.

Za nagrado, ker so bili pridni celo leto, je dobri mož prišel z veliko vrečo daril. Otroci so se zbrali okrog Miklavža. Mnogi so mu navdušeni in presenečeni recitali nekatere pesmi, on pa je vsakemu otroku dal sladko darilo. Naslednje leto ga bomo spet povabili. Če bo prišel, bomo pa še videli. Če bodo otroci pridni ...

Po končani prireditvi se je druženje starših in otrok iz rumskega in našega društva ob pregrizku nadaljevalo v prostorih društva.

Maja Cvejić

Foto: Siniša Klenovšek

BOŽIČNA MAŠA V NOVEM SADU V SLOVENSKEM JEZIKU

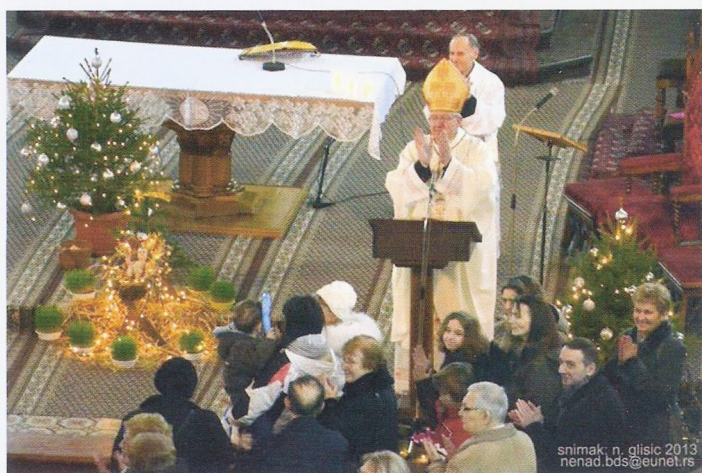
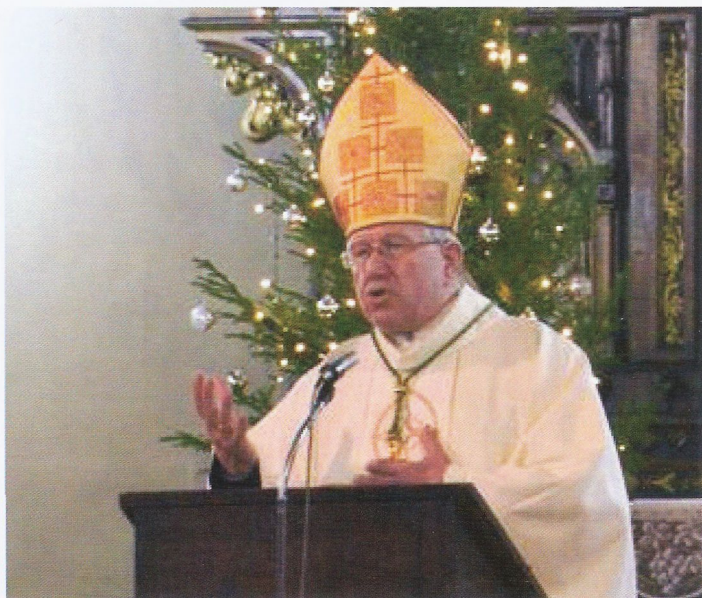
V cerkvi Ime Marijino v Novem Sadu je 28. decembra 2013 že tradicionalno v organizaciji DS Kredarica iz Novega Sada, nadškof msgr. Stanislav Hočevar za člane društva in ostale novosadske vernike ob božičnem prazniku služil mašo v slovenskem jeziku.

V božičnem sporočilu je beograjski nadškof Stanislav Hočevar vsem vernikom, ki so božič proslavili 25. decembra, pa tudi tistim, ki ga slavijo po Julijanskem koledarju, zaželel srečen in blagoslovljen praznik Kristusovega rojstva. "Njegov duh naj nadahnuje in vodi vse naše življenje tudi v prihodnjem letu 2014", je dejal nadškof Hočevar.

Mešani zbor DS Kredarica je izvedel na maši pod dirigentskim vodstvom Dunje Huzjan, v spremljavi na orglah Jožefa Ritterja, vrsto prigodnih duhovnih pesmi kot so Hitite, kristjani, Rajske strune, Prelepo migljajo zvezdice, Glej zvezdice božje, Oče naš, Sveta noč, Laudate Dominum (solo je pela talentirana mlada sopranistka Olivera Bolta) in druge ter s tem prispeval, da verniki in publika še globlje občutijo lepoto in pomen tega krščanskega praznika.

Po maši, na zadovoljstvo prisotnih, je tudi zbor Rusinskega kulturno-prosvetnega društva in Grko-katoliške cerkve Harmonija pod dirigentsko upravo Suzane Gros-Marković in s spremljavo na orglah Snežane Galović izvedel krajši duhovni program, v okviru katerega je publika poslušala božične pesmi, tokrat še v rusinskem jeziku.

Kot vedno smo se po končani maši pevci in ostali člani društva ob pregrizku in prazničnem vzdušju v prostorih društva družili in še enkrat zapeli z nadškofom Hočevarjem.

Katja Juršič-Huzjan
Prevedla: **Elza Ajduković**

Znani Slovenci

BORIS PAHOR slovenski pisatelj letos proslavil svoj 100. rojstni dan

Velja za enega najpomembnejših živečih pisateljev v slovenskem jeziku in je tudi najbolj prevajani slovenski avtor. Njegova dela so prevedena v francoščino, nemščino, srbohrvaščino, madžarščino, angleščino, španščino, italijanščino, katalonščino, finščino in esperanto. Na prvem mestu med prevodi je *Nekropola*, roman o pisateljevem življenju v taborišču Natzweiler-Struthof. Večkrat so ga omenjali kot kandidata za Nobelovo nagrado za književnost. Pahor je deklarirani antifašist in pričevalec o fašističnem nasilju nad Slovenci v Italiji ter trpljenju v nemških koncentracijskih taboriščih med drugo svetovno vojno. Je vztrajni zagovornik nacionalnosti kot primarne socialne identitete.

Pahorjev stil označujejo kot nacionalno in humanistično angažirani realizem z idealnima vrednotama erosa in etosa. Avtor poudarja, da je ljubezen edina vrednota, ki lahko človeka v osebnem in človeštvo v socialnem smislu odreši zla. Jože Pogačnik ga ima za dediča nove romantike, simbolizma, ekspresionizma, socialnega

oz. novega realizma. Njegova proza je poudarjeno lirična. Pod francoskim vplivom je razvil slogovni postopek asociativnega toka zavesti. V svetovnonazorskem pogledu je agnostik, vitalist, aktivist in pluralist. Venomer poudarja nacionalno zavest, ki je nujna za preživetje Slovencev v Italiji ter človeka in človeštva v svetu.

Boris Pahor je rojen 26. avgusta 1913 v slovenski družini v Trstu, tedaj v Avstro-Ogrski. Njegov oče Franc se je v mesto preselil iz Kostanjevice na Krasu in je bil zaposlen kot uradnik avstrijske uprave; leta 1919 ga je nova italijanska oblast odpustila in je delal kot ulični prodajalec. Mati Marija Ambrožič je bila iz Male Pristave pri Šentpetru (danes Pivka), rodila pa se je v Materiji.

V otroških in mladostniških letih je bil Boris Pahor priča rasti nacionalistične ideologije, leta 1920 npr. požigu slovenskega Narodnega doma v Trstu, ki so ga izvedli italijanski fašisti. Spomin nanj je popisan v zbirki *Kres v pristanu* in v romanu *Trg Oberdan* (na

tem trgu, poimenovanem po Guglielmu Oberdanu, italijanskem iredentistu iz 19. stoletja, je namreč stal Narodni dom). O nasilju nad slovenščino nazorno piše v črtici Metulj na obešalniku iz zbirke *Grmada v pristanu*, kjer fašistični učitelj malo Julko obesi za kite na kavelj obešalnika, ker je govorila slovensko.

V slovensko osnovno šolo v Trstu je začel zahajati leta 1919. 1923 je vse slovenske in hrvaške šole v Julijski krajini odpravila Gentilejeva šolska reforma in je šolanje nadaljeval v italijanščini. 1930 se je vpisal na klasično gimnazijo v škofijskem semenišču v Kopru, kjer je maturiral leta 1935. Za tem je v Gorici študiral teologijo, vendar je študij leta 1938 opustil. Med študijem ga je močno šokiral brutalni napad na slovenskega zborovodjo Lojzeta Bratuža, ki so ga fašisti na božični večer leta 1936 ugrabili in mučili in je za posledicami mučenja v goriški bolnišnici umrl.

Med študijem se je začel zavzemati za slovenski knjižni jezik. V tem času je bila prepovedana vsakršna javna in zasebna raba slovenščine v Julijski krajini. Pahor je zato objavil svojo prvo prozo v celjski reviji *Mladika* pod psevdonimom Jožko Ambrožič. Leta 1939 je navezal pisemski stik s pesnikom Edvardom Kocbekom. Ta ga je seznanil s sodobnimi literarnimi smermi in mu pomagal pri knjižnem jeziku. V Trstu je bil v tesnem stiku s slovenskimi antifašističnimi intelektualci in tigrovci, ki so delovali podtalno, npr. s pesnikom Stankom Vukom. Iz tega časa je tudi njegovo urednikovanje revij *Malajda* (1939) in *Dvignjeni iz nedelje strmino v zemeljski krog* (1940); slednja si je naslov izposodila iz Kocbekove pesmi Slovenska zemlja v zbirki *Zemlja*.

Leta 1940 je bil Pahor vpoklican v italijansko vojsko in 1941 poslan v Libijo (Gars Garabulli, Garian, Tripolis, Cirenaika, Bengazi, Derna). O libijski izkušnji in osebni preobrazbi, ki so jo sprožila srečanja z arabskim svetom in istrskimi vojaškimi sotrpini, priča v romanu *Nomadi brez oaze*. Pred vrnitvijo v Italijo je ponovno maturiral v Bengaziju, ker mu mature iz koprskega zavoda niso priznali. Leta 1941 je bil kot vojaški prevajalec s činom narednika premeščen v v taborišče za ujetne častnike jugoslovanske vojske v Bogliacu pri Gardskem jezeru. Na Univerzi v Padovi je vpisal študij italijanske književnosti.

Po propadu Mussolinijeve Italije in kapitulaciji Italije se je septembra 1943 vrnil v Trst, ki je že bil pod nemško okupacijo, in se pridružil osvobodilni fronti. Leta 1955 je to obdobje popisal v romanu *Mesto v zalivu*. 21. januarja 1944 so ga aretirali domobranci in ga predali gestapu. Ti so ga strpali v zapor Coroneo v Trstu in ga 28. februarja 1944 skupaj s 600 drugimi deportiranci poslali v nacistična koncentracijska taborišča (Natzweiler-Struthof, Markirch, Dachau, Mittelbau-Doro, Harzungen in Bergen-Belsen), ki je bil osvobojen 15. aprila 1945. Izkušnje iz koncentracijskih taborišč so postale tema Pahorjevih del (npr. *Nekropola*), zaradi česar so ga primerjali s Primom Levijem, Imrom Kerteszem in Jorgom Semprúnom. Med aprilom 1945 in decembrom 1946 je bil zaradi jetike (hemoptiza iz desne polovice pljuč) prepeljan v sanatorij Rdečega križa Calmette par Charly v francoskem zdravilišču v Villers-sur-Marne v regiji Île-de-France (o tem piše v romanu *Onkraj pekla so ljudje*).

Pahor se je v Trst vrnil konec leta 1946, ko je bilo območje pod zavezniško upravo. Leta 1947 je na Univerzi v Padovi pri profesorju Arturu Cronii diplomiral s temo *Ekspresionizem in neorealizem v liriki Edvarda Kocbeka* in pesnika istega leta prvič srečal. Navezala sta tesno prijateljstvo, ki je trajalo vse do Kocbekove smrti. Nekaj let je živel kot svobodni književnik. Prejel je pisateljsko štipendijo in objavljaj v Bevkovi reviji *Razgledi*. Konec leta 1951 se je v *Primorskem dnevniku* postavil v bran Kocbekove zbirke *Strah in pogum*, ki je doživljala kritični pogrom. Posledica tega je bil razkol tržaškega levičarskega kroga, v katerem je Pahor deloval od leta 1946, in konec Pahorjevega sodelovanja s *Primorskim dnevnikom*. 1953 je po prenehanju *Razgledov* poskusil z izdajanjem svoje revije *Sidro* (skupaj s Pavletom Merkujem in Alojzom Rebulo) in nato *Tokovi*, ki pa sta bili kratkega diha. Zbližal se je z liberalnimi demokrati in leta 1966 ustanovil *Zaliv* (njen odgovorni urednik je bil do konca pisatelj Milan Lipovec), v katerem je zagovarjal tradicionalno demokratično politiko proti enopartijskemu sistemu

takratne socialistične Jugoslavije. Časopis je bil do prenehanja 1990 prostor za polemične objave slovenskih oporečnikov.

Med letoma 1953 in 1975 je Pahor poučeval kot profesor italijanske književnosti na slovenski srednji šoli v Trstu. Bil je aktiven član in častni podpredsednik Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur AIDLCM (Association internationale pour la défense des langues et cultures menacées). V tej funkciji je prepotoval Evropo in odkrival njeno kulturno raznovrstnost. Poleg slovenščine in italijanščine tekoče govori tudi francosko. Politično je podprl stranko Slovenska skupnost in za splošne in lokalne volitve kandidiral na njeni listi.

Leta 1952 se je poročil z Radoslavo Premrl (umrla 2010), sestro slovenskega antifašističnega uporniškega heroja Janka Premrla - Vojka.

Boris Pahor je prejemnik števila nagrad in priznanj doma in v tujini: Prešernova nagrada, nagrada zlati sv. Just, ki jo tržaški časniki podeljujejo mednarodno uveljavljenim someščanom, častni doktorat Univerze na Primorskem, red legije časti (Chevalier de l'Ordre de la Légion d'honneur - najvišje francosko državno priznanje), častni doktorat Univerze v Ljubljani, dopisni član SAZU, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, avstrijski častni križ za znanost in umetnost (najvišje priznanje, ki ga lahko dobi tujec v Avstriji, za ozaveščanje o nevarnostih fašizma), častno meščanstvo Maribora, francoski znak komturja v umetnosti in humanistiki (Commandeur de l'Ordre des Arts et des Lettres). Decembra 2009 je tržaški župan Roberto Dipiazza ponudil Pahorju nagrado za njegovo vlogo na kulturnem področju, trpljenje med nacistično okupacijo in nasprotovanje jugoslovanskemu komunističnemu režimu. Pahor je nagrado zavrnil, ker v utemeljitvi ni bilo omembe njegovega nasprotovanja italijanskemu fašizmu. Italijanski levičarski intelektualci so podprli Pahorjevo odločitev.

24. avgusta letos je Boris Pahor kot prvi Slovenec prejel naziv častni meščan Trsta. Naziv, ki ga je dobil za izjemne literarne zasluge, ki izpričujejo svetlo željo po iskanju resnice, neodvisno od ideologij in uklanjanja politiki, mu je podelil tržaški župan Roberto Cosolini.

V SNG Opera in balet Ljubljana je potekala osrednja slovesnost ob Pahorjevem 100. rojstnem dnevu. Pahor je prejel tudi nagrado državljan Evrope, ki jo podeljuje Evropski parlament posameznikom ali skupinam za dosežke pri vzajemnem razumevanju in tesnejšem povezovanju narodov Evropske unije.

Vir:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Boris_Pahor

DS KREDARICA SE ZAHVALJUJE VSEM,
KI SO IMELI POSLUH
ZA SOFINANCIRANJE AKTIVNOSTI,
ZA DOTACIJE, DARILA IN SODELOVANJE, PA ŠE POSEBEJ:

URADU VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

MINISTRSTVU ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
REPUBLIKE SLOVENIJE

ZDRUŽENJU SLOVENSKA IZSELIJSKA MATICA, LJUBLJANA

RAJKU MARIČU,
ČASTNEMU KONZULU REPUBLIKE SLOVENIJE V REPUBLIKI SRBIJI
Z JURISDIKCIJO ZA AP VOJVODINO

AP VOJVODINI – POKRAJINSKEMU SEKRETARIATU
ZA IZOBRAŽEVANJE, UPRAVO IN NACIONALNE SKUPNOSTI

MESTU NOVI SAD
IN POSEBEJ ŽUPANU MILOŠU VUČEVIĆU

NACIONALNEMU SVETU SLOVENSKE NACIONALNE MANJŠINE
V REPUBLIKI SRBIJI

JAKI CANKARJU IN PODJETJU ESO-TRON DOO, NOVI SAD
ČLANU DRUŠTVA

MAG. METKI LOKAR,
UČITELJICI SLOVENŠČINE NA KITAJSKEM

BRANKI BUKOVEC,
SEKRETARKI DRUŠTVA ZA RAZVIJANJE
PROSTOVOLJNEGA DELA, NOVO MESTO

RUT ZLOBEC,
UČITELJICI DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE PRI DS KREDARICA

IVANU ZAVRTANIKU,
PREDSEDNIKU DRUŠTVA

KATJI JURŠIĆ-HUZJAN,
ČLANICI UPRAVNEGA ODBORA DRUŠTVA

BRANKU VESELINOVIĆU,
ČLANU UPRAVNEGA ODBORA DRUŠTVA

MILANU BIREŠU,
ČLANU UPRAVNEGA ODBORA DRUŠTVA

VLADIMIRU BIREŠU,
ČLANU DRUŠTVA

VLADIMIRU JUZBAŠIĆU,
ČLANU DRUŠTVA

MILORADU CVIJANOVIĆU,
ČLANU DRUŠTVA

IVANU KATAVI,
ČLANU DRUŠTVA

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: **Silva Martinec** - v.d. urednica; **Elza Ajduković** - članica, **Marija Lovrić** - članica. Priprava za tisk: **Slobodan Juhas**. Tisk: „**TAMPOGRAF**“ Novi Sad. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: **Društvo Slovencev "Kredarica"**, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.rs. Rešenjem Sekretariata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev informiranja. Izhajanje te številke je finančno omogočil **Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061 . 237 (497 . 113 Нови Сад)

KREDARICA : bilten Društva Slovencev v Novem Sadu / urednica Silva Martinec . - Let. 1 , št . 1 (marec 2001) - .
- Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica" , 2001 . - . Ilustr .
; 30 cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223276807

ISSN 1821-1070